

Zadanie 1

Zauważmy, że środek małego okręgu będzie poruszał się ruchem jednostajnym po okręgu o środku w punkcie $(0, 0)$ i promieniu 2. Sparаметryzujemy zatem daną krzywą za pomocą połowy drogi, jaką przebył środek małego okręgu, tak, żeby tenże środek miał współrzędne $(2 \cos t, 2 \sin t)$.

Wiemy, że badany przez nas punkt porusza się względem środka małego okręgu ruchem po okręgu o promieniu 1, zatem ma względem tego środka jakieś współrzędne $(\cos(-\lambda t), \sin(-\lambda t))$ (obróć jest w stronę przeciwną do obrotu wykonywanego przez środek małego okręgu). Stąd widzimy, że po czasie t , punkt styczności obu okręgów ma argument (w sensie współrzędnej biegunowej) równy t , zatem mały okrąg zakreślił na większym łuk o długości $3t$. Z drugiej strony, wybrany punkt na małym okręgu przebył drogę $(1 + \lambda)t$, gdyż efektywnie obrócił się o taki kąt: o kąt t w wyniku ruchu małego okręgu i o kąt λt w wyniku obrotu małego okręgu. Ruch odbywa się bez poślizgu, zatem $3t = (1 + \lambda)t$, czyli $\lambda = 2$, skąd krzywą z zadania można sparаметryzować następująco: $(x(t), y(t)) = (2 \cos t + \cos(2t), 2 \sin t - \sin(2t))$.

Mamy teraz wektor prędkości: $v(t) = (x'(t), y'(t)) = (-2 \sin t - 2 \sin(2t), 2 \cos t - 2 \cos(2t))$. Jego długość:

$$\begin{aligned} \|v(t)\| &= \sqrt{(x'(t))^2 + (y'(t))^2} = \\ &= \sqrt{4(\sin t)^2 + 8 \sin t \sin(2t) + 4(\sin(2t))^2 + 4(\cos t)^2 - 8 \cos t \cos(2t) + 4(\cos(2t))^2} = \\ &= \sqrt{8 - 8 \cos(t + 2t)} = \sqrt{8 - 8 \cos\left(2 \cdot \frac{3t}{2}\right)} = \sqrt{8 - 8 \left(1 - 2 \left(\sin \frac{3t}{2}\right)^2\right)} = 4 \left| \sin \frac{3t}{2} \right| \end{aligned}$$

Zatem chcemy policzyć $\int_0^{2\pi} 4 \left| \sin \frac{3t}{2} \right| dt$. Funkcja podcałkowa jest okresowa z okresem $\frac{2\pi}{3}$ i w przedziale całkowania mieszczą się dokładnie trzy okresy, ponadto na przedziale $[0, \frac{2\pi}{3}]$ funkcja ta jest nieujemna, zatem wynikiem jest $12 \int_0^{\frac{2\pi}{3}} \sin \frac{3t}{2} dt = 12 \left[-\frac{2}{3} \cos \frac{3t}{2} \right]_0^{\frac{2\pi}{3}} = 12 \cdot \frac{2}{3} \cdot 2 = 16$.

Zadanie 2

Zauważmy, że całka z zadania zachowuje się liniowo ze względu na funkcję f . Dla funkcji f danej jako $f_\lambda(x) = \lambda$ dla pewnej stałej λ , widzimy, że całka ta jest zerem.

Niech L, R będą takie, że $\frac{L}{a}, \frac{L}{b} < 1$; $\frac{R}{a}, \frac{R}{b} > 1$.

$$\begin{aligned} \text{Mamy } \int_L^R \frac{f(ax) - f(bx)}{x} dx &= \int_L^R \frac{f(ax)}{x} dx - \int_L^R \frac{f(bx)}{x} dx = \int_{\frac{L}{a}}^{\frac{R}{a}} \frac{f(t)}{t} dt - \int_{\frac{L}{b}}^{\frac{R}{b}} \frac{f(t)}{t} dt = \int_{\frac{L}{a}}^1 \frac{f(t)}{t} dt + \int_1^{\frac{R}{a}} \frac{f(t)}{t} dt - \int_{\frac{L}{b}}^1 \frac{f(t)}{t} dt - \\ &\int_1^{\frac{R}{b}} \frac{f(t)}{t} dt = \int_{\frac{L}{a}}^{\frac{L}{b}} \frac{f(t)}{t} dt + \int_{\frac{R}{b}}^{\frac{R}{a}} \frac{f(t)}{t} dt. \end{aligned}$$

Teraz, zauważmy, że dla funkcji $f_+(x) = \begin{cases} 1-x & x \in [0, 1] \\ 0 & x > 1 \end{cases}$ mamy, że dla dostatecznie dużych R zachodzi

$$\begin{aligned} \int_{\frac{L}{a}}^{\frac{R}{a}} \frac{f(t)}{t} dt &= 0, \text{ gdyż całkujemy funkcję stałe równą zeru. Zaś dla bardzo małych } L \text{ mamy, że } \int_{\frac{L}{a}}^{\frac{L}{b}} \frac{f(t)}{t} dt = \int_{\frac{L}{a}}^{\frac{L}{b}} \frac{(1-t)}{t} dt = \\ &\int_{\frac{L}{a}}^{\frac{L}{b}} \frac{dt}{t} - \int_{\frac{L}{a}}^{\frac{L}{b}} dt = \ln \frac{L}{b} - \ln \frac{L}{a} - \frac{L}{b} + \frac{L}{a}. \text{ Przy } L \rightarrow 0^+ \text{ mamy wtedy, że wielkość ta dąży do liczby } \ln \frac{a}{b}. \end{aligned}$$

Rozważmy teraz dowolną funkcję f . Rozważmy funkcję $\hat{f} = f - f_\lambda - (f(1) - \lambda)f_+$. Funkcja ta ma w zerze wartość zero, w nieskończoności granicę zero. Ponadto całka z zadania dla funkcji f to całka z zadania dla funkcji \hat{f} powiększona o wartość $(f(1) - \lambda) \ln \frac{a}{b}$.

Teraz zauważmy, że dla funkcji \hat{f} mamy, że dla każdego $\varepsilon > 0$ istnieje takie otoczenie zera, że w nim $-\varepsilon < f(x) < \varepsilon$, zatem dla L wystarczająco małych, tj. takich, żeby $\frac{L}{a}, \frac{L}{b}$ były w tym otoczeniu zachodzi:

$$-\varepsilon \ln \frac{a}{b} = -\varepsilon \int_{\frac{L}{a}}^{\frac{L}{b}} \frac{dt}{t} < \int_{\frac{L}{a}}^{\frac{L}{b}} \frac{f(t)}{t} dt < \varepsilon \int_{\frac{L}{a}}^{\frac{L}{b}} \frac{dt}{t} = \varepsilon \ln \frac{a}{b}$$

Zatem z dowolności ε widzimy, że $\lim_{L \rightarrow 0^+} \int_{\frac{a}{L}}^{\frac{b}{L}} \frac{f(t)dt}{t} = 0$.

Analogiczne oszacowania możemy zapisać dla „otoczeń nieskończoności”, tj. przedziałów $[M, +\infty)$, gdzie też uzyskamy $\lim_{R \rightarrow +\infty} \int_{\frac{R}{a}}^{\frac{R}{b}} \frac{f(t)dt}{t} = 0$.

Łącząc argumenty z zadania mamy ostatecznie $\int_0^{\infty} \frac{f(ax)-f(bx)}{x} dx = (f(1) - \lambda) \ln \frac{a}{b}$.

Zadanie 6

Policzmy

$$\begin{aligned} c_n &= \frac{1}{2\pi} \int_{-\pi}^{\pi} \sinh(\alpha x) e^{-inx} dx = \frac{1}{4\pi} \int_{-\pi}^{\pi} e^{(\alpha-in)x} dx - \frac{1}{4\pi} \int_{-\pi}^{\pi} e^{(-\alpha-in)x} dx = \\ &= \frac{1}{4\pi} \left[\frac{e^{(\alpha-in)x}}{\alpha-in} \right]_{-\pi}^{\pi} - \frac{1}{4\pi} \left[\frac{e^{(-\alpha-in)x}}{-\alpha-in} \right]_{-\pi}^{\pi} = \\ &= \frac{1}{4\pi(\alpha-in)} \left(e^{(\alpha-in)\pi} - e^{(\alpha-in)(-\pi)} \right) + \frac{1}{4\pi(\alpha+in)} \left(e^{(-\alpha-in)\pi} - e^{(-\alpha-in)(-\pi)} \right) = \\ &= \frac{1}{4\pi(\alpha-in)} \left(e^{\alpha\pi}(-1)^n - e^{-\alpha\pi}(-1)^n \right) + \frac{1}{4\pi(\alpha+in)} \left(e^{-\alpha\pi}(-1)^n - e^{\alpha\pi}(-1)^n \right) = \\ &= \frac{(-1)^n}{4\pi} \left(e^{\alpha\pi} \left(\frac{1}{\alpha-in} - \frac{1}{\alpha+in} \right) - e^{-\alpha\pi} \left(\frac{1}{\alpha+in} - \frac{1}{\alpha-in} \right) \right) = \\ &= \frac{(-1)^n}{4\pi} \left(e^{\alpha\pi} \frac{2in}{\alpha^2+n^2} + e^{-\alpha\pi} \frac{-2in}{\alpha^2+n^2} \right) = \frac{(-1)^n in \sinh(\alpha\pi)}{2\pi(\alpha^2+n^2)} \end{aligned}$$

Zatem szeregiem Fouriera jest $\sum_{n \in \mathbb{Z}} \frac{(-1)^n in \sinh(\alpha\pi)}{2\pi(\alpha^2+n^2)} e^{inx}$.

Zadanie 7

Tę funkcję rozwinę w rzeczywisty szereg Fouriera.

Funkcja ta jest parzysta, więc współczynniki przy $\sin(nx)$ są zerowe.

Wyraz wolny: $\frac{a_0}{2} = \frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} |\sin x| dx = \frac{2}{\pi} \int_0^{\pi} \sin x dx = \frac{2}{\pi} [-\cos x]_0^{\pi} = -\frac{4}{\pi}$.

Współczynnik przy $\cos x$: $a_1 = \frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} |\sin x| \cos(x) dx = \frac{2}{\pi} \int_0^{\pi} \sin x \cos(x) dx = \frac{1}{\pi} \int_0^{\pi} \sin(2x) dx = 0$, gdyż $\sin(2x)$ ma wykres symetryczny względem punktu $(\frac{\pi}{2}, 0)$.

Współczynnik przy $\cos(nx)$ dla $n > 1$:

$$\begin{aligned} a_n &= \frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} |\sin x| \cos(nx) dx = \frac{2}{\pi} \int_0^{\pi} \sin x \cos(nx) dx = \\ &= \frac{2}{\pi} \int_0^{\pi} \frac{\sin(x-nx) + \sin(x+nx)}{2} dx = \frac{1}{\pi} \left(\int_0^{\pi} \sin((1-n)x) dx + \int_0^{\pi} \sin((1+n)x) dx \right) = \\ &= \frac{1}{\pi} \left(\left[-\frac{\cos((1-n)x)}{1-n} \right]_0^{\pi} + \left[-\frac{\cos((1+n)x)}{1+n} \right]_0^{\pi} \right) = \frac{1}{\pi} \left(\frac{-(-1)^{1-n} + 1}{1-n} + \frac{-(-1)^{1+n} + 1}{1+n} \right) = \\ &= \frac{1+(-1)^n}{\pi} \left(\frac{1}{1-n} + \frac{1}{1+n} \right) = \frac{1+(-1)^n}{\pi} \frac{2}{1-n^2} = \frac{4}{\pi(1-n^2)} [2|n] \end{aligned}$$

gdzie $[P] = \begin{cases} 1 & \text{gdy } P \\ 0 & \text{gdy } \neg P \end{cases}$ jest nawiasem Iwersona.

Zatem mamy szereg $-\frac{4}{\pi} + \sum_{k=1}^{\infty} \frac{4}{\pi(1-4k^2)} \cos(2kx)$, jest on zbieżny do funkcji f , gdyż jest to funkcja o wahanu ograniczonym.

Wstawiając $x = \frac{\pi}{2}$ mamy $1 = f(\frac{\pi}{2}) = -\frac{4}{\pi} + \sum_{k=1}^{\infty} \frac{(-1)^k}{4\pi(1-4k^2)}$.

Policzmy teraz $\frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} f(x)^2 dx = \frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} (\sin x)^2 dx = \frac{1}{\pi} \left[\frac{x - \sin x \cos x}{2} \right]_{-\pi}^{\pi} = 1$.

Tożsamość Parsewala daje więc $1 = \frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} f(x)^2 dx = \frac{(-\frac{4}{\pi})^2}{2} + \sum_{k=1}^{\infty} \left(\frac{4}{\pi(1-4k^2)} \right)^2 = \frac{32}{\pi^2} + \sum_{k=1}^{\infty} \frac{16}{\pi^2(1-4k^2)^2}$, czyli $\frac{\pi^2}{16} = 2 + \sum_{k=1}^{\infty} \frac{1}{(1-4k^2)^2}$.